

W dniach 17-20.04.2011r. odbyła się czwarta wizyta w ramach projektu partnerskiego pn. **„Narzędzia wspierające osoby wykluczone społecznie”** realizowanego w ramach Programu Leonardo da Vinci. Rolę Instytucji Goszczącej pełnił Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Pozostałymi uczestnikami byli przedstawiciele: Centrum Szkoleniowego NELE z Grecji oraz Rady Okręgu Østfold z Norwegii. Tematem przewodnim wizyty było zagadnienie realizacji wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – poznanie metodologii pracy z indywidualnym klientem.

Spotkanie otwierające wizytę odbyło się w siedzibie WUP w Katowicach. W ramach grupy partnerskiej dokonano podsumowania ostatniego spotkania projektowego. W dalszej kolejności wskazane zostały zagadnienia, będące przedmiotem wizyty (usługi z zakresu informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego, indywidualne podejście do problemów klienta – metodologia pracy doradców zawodowych (Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach), działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem (Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”), diagnozowanie potrzeb, projektowanie i realizacja wsparcia – narzędzia i metody pracy (Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie). Koordynator projektu – przedstawiciel Centrum Szkoleniowego z Grecji – przypomniał ustalenia związane z treścią broszury podsumowującej realizację projektu.

Pierwszym tematem, który został poruszony w trakcie spotkania w siedzibie były zadania realizowane przez Centrum Metodyczne Poradnictwa Zawodowego (CMPZ) oraz Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CIiPKZ). Do zadań CMPZ należą przede wszystkim: rozwijanie na terenie woj. śląskiego usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej poprzez prowadzenie działalności metodycznej w zakresie podnoszenia jakości usług służb zatrudnienia oraz instytucji partnerskich rynku pracy działających na rzecz aktywizacji zawodowej, organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej na terenie woj. śląskiego, organizowanie i prowadzenie szkoleń trenerskich dla liderów klubów pracy nadających uprawnienia do prowadzenia trzytygodniowego szkolenia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Wskazane zostały przykładowe tematy szkoleń podnoszących kwalifikacje doradców zawodowych i liderów klubów pracy publicznych służb zatrudnienia oraz statystyka zrealizowanych szkoleń metodycznych. Oprócz działalności metodycznej, dzięki zadaniom wyspecjalizowanej komórki – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CIiPKZ), udzielana jest profesjonalna,

kompleksowa pomoc i wsparcie w przezwyciężaniu trudności i rozwiązywaniu problemów dotyczących życia zawodowego. Klientami korzystającymi z usług CIiPKZ są: osoby bezrobotne, osoby poszukujące pracy, osoby niezarejestrowane (powyżej 18 roku życia), pracodawcy. W sposób szczegółowy scharakteryzowane zostały realizowane formy doradztwa zawodowego (poradnictwo indywidualne, poradnictwo grupowe, informacja zawodowa). Uczestników spotkania zapoznano z metodami pracy doradców zawodowych – poradą indywidualną prowadzoną w formie rozmowy doradczej oraz poradą grupową prowadzoną w formie warsztatów. Przybliżono tematy spotkań grupowych realizowanych w formie warsztatowej: Jak znaleźć ponowne zatrudnienie?, Rozmowa kwalifikacyjna, Autoprezentacja z elementami mowy ciała, Samoocena umiejętności i predyspozycji zawodowych, Wygraj swój czas. Omówiono także zasoby informacji zawodowej zgromadzone w CIiPKZ oraz tematykę zajęć grupowych realizowanych w formie wykładów: Jak napisać życiorys zawodowy? Jak szukać pracy i rozmawiać z pracodawcą? Ponadto wskazano przykładowe narzędzia wykorzystywane podczas oceny przydatności zawodowej: dla doradców zawodowych (bez wykształcenia psychologicznego) posiadających uprawnienia do stosowania są: Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych, Kwestionariusz Uzdolnień Przedsiębiorczych, z kolei dla doradców zawodowych – psychologów – Test Osobowości i Zainteresowań (TO-Z), Bateria Testów Uzdolnień Ogólnych (BTUO). Poradnictwo zawodowe udzielane jest zgodnie z następującymi zasadami: dostępność usług, dobrowolność, równość, swoboda wyboru zawodu i miejsca zatrudnienia, bezpłatność, poufność i ochrona danych osobowych. Oferowane usługi mogą stanowić element Indywidualnego Planu Działania zarejestrowanej osoby bezrobotnej (w tym przypadku powiatowy urząd pracy kieruje zarejestrowaną osobę do CIiPKZ w celu skorzystania z oferowanych przez nie usług w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy).

W dalszej części spotkania, przedstawione zostały działania podejmowane przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” z Cieszyna. Działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych są realizowane dzięki funkcjonowaniu następujących placówek: Centrum Profilaktyki Edukacji i Terapii „Kontakt”, Hostel „Przeciw Przemocy – Wyrównać Szanse”, Centrum Edukacji Socjalnej, Centrum Wolontariatu, Dom Matki i Dziecka „Słonecznik”. Placówki prowadzone są dla osób bezdomnych i uzależnionych, samotnych matek, ofiar przemocy w rodzinie, dzieci, młodzieży. Stowarzyszenie założyło także Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, która zajmuje się wspieraniem podmiotów ekonomii społecznej, spółdzielni socjalnych, przedsiębiorstw społecznych, firm nastawionych na działalność o charakterze społecznym, organizacji pozarządowych. Fundacja w ramach swojej struktury prowadzi przedsiębiorstwo społeczne (warsztaty: stolarnia, pralnia, ślusarnia oraz spółdzielnie socjalne: szwalnia, kuchnia, prace porządkowe). Fundacja realizuje projekty ukierunkowane na aktywizację osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,

poprzez pracę i edukację. Dzięki tworzeniu nowych miejsc pracy, wspiera powrót do społeczeństwa osób zagrożonych marginalizacją.

W trakcie drugiego dnia pobytu delegacja wizytowała Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrze. Dzięki wizycie w powiatowym urzędzie pracy przedstawiciele grupy partnerskiej zdobyli wiedzę na temat narzędzi i metod pracy wykorzystywanych w pracy doradczej (Indywidualny Plan Działania, Analiza Potencjału Zawodowego, Klub Pracy, Zajęcia prowadzone zgodnie z Programem Spadochron, Zajęcia Aktywizacyjne), a także poznali ścieżkę wsparcia dla osoby bezrobotnej dzięki obserwacji pracy poszczególnych Wydziałów merytorycznych Urzędu. Indywidualny Plan Działania obejmuje podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy i jest przygotowywany w formie dwustronnych ustaleń pomiędzy urzędem pracy a osobą zarejestrowaną w urzędzie jako bezrobotna/poszukująca pracy. IPD stanowi pomoc w zaplanowaniu działań klienta, podejmowanych w celu zmiany jego sytuacji zawodowej. Do efektów IPD należą: wzrost świadomości własnych zasobów, nabycie umiejętności znajdowania pracy, zdobycie nowych kompetencji, samozatrudnienie. Z kolei analiza potencjału zawodowego jest formą pracy z osobami młodymi, wchodzącymi na rynek pracy oraz osobami długotrwale bezrobotnymi. Celem analizy potencjału zawodowego jest wydobywanie z uczestników umiejętności, wiadomości, zainteresowań, które posiadają za pomocą technik Assessment Center. Analiza wspomaga wybór zawodu oraz identyfikuje kompetencje osobowościowe i społeczne (obserwacji podlegają: umiejętności obsługi narzędzi, umiejętności i wiedza techniczna, umiejętności czytania ze zrozumieniem i innych zdolności językowych, umiejętności współpracy w zespole). Klub Pracy jest 3 – tygodniowym szkoleniem, mającym na celu przekazanie i naukę praktycznych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Dzięki szkoleniu uczestnik: będzie znał swoje mocne strony, będzie wiedział czym jest rynek pracy i jak się po nim poruszać, będzie przygotowany do rozmowy kwalifikacyjnej, będzie znał zasady pisania życiorysu zawodowego i listu motywacyjnego, pozna zasady dobrej komunikacji, zachowań asertywnych, autoprezentacji oraz będzie efektywniej radził sobie ze stresem, zwiększy wiarę w siebie. Działaniami Klubu Pracy objęte są przede wszystkim osoby, które nie mają doświadczenia w poszukiwaniu pracy lub też są zniechęcone brakiem pozytywnych efektów swoich dotychczasowych działań. Zajęcia warsztatowe dla osób bezrobotnych prowadzone programem Spadochron mają na celu sformułowanie odpowiedzi na następujące pytania: co dana osoba potrafi i chce robić, gdzie chce pracować, jak może zdobyć wymarzoną pracę? Zajęcia aktywizacyjne w formie warsztatowej trwają 1-5 dni, ich celem jest pogłębienie wiedzy i umiejętności przydatnych w poszukiwaniu pracy. Wśród przykładowych tematów zajęć są: Wizytówka Zawodowa – czyli jak pisać dokumenty aplikacyjne, Przygotowanie rozmowy z pracodawcą – czyli czego spodziewać się na rozmowie kwalifikacyjnej, ABC Rynku Pracy – czyli jak i gdzie szukać żeby znaleźć pracę. Dodatkową formą wsparcia są Punkty Pomocy Koleżeńskiej, obsługiwane przez osoby bezrobotne.

Celem funkcjonowania Punktów jest m.in.: udzielanie informacji na temat dostępnych ofert pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, udzielanie „pomocy koleżeńskiej” – wsparcia, doradztwa, wymiany doświadczeń. Spotkanie w powiatowym urzędzie pracy było również okazją do wymiany doświadczeń na temat działań realizowanych przez Partnerów projektu w ich rodzimych krajach.

Celem wizyty w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Zabrze było zdobycie wiedzy na temat specjalistycznego poradnictwa i pomocy psychologicznej. Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji działań podejmowanych przez Zespół Interwencji Kryzysowej oraz wskazania na szeroki katalog odbiorców wsparcia. W dalszej części przedstawione zostały formy pomocy w obszarze poradnictwa i pomocy psychologicznej, tzn.: porady (ukierunkowane na określenie odpowiednich form pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych, rodzinnych), konsultacje psychologiczne (świadczone osobom zgłaszającym trudności osobiste i rodzinne), psychoterapia krótko- i długoterminowa (1. terapia rodzin z problemami wychowawczymi, w kryzysie rodzinnym i małżeńskim, z zaburzoną komunikacją w rodzinie; 2. terapia indywidualna dzieci i dorosłych z problemami: lęki, napięcia, nerwice, depresja, zaburzenia emocjonalne po urazie psychicznym, zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży, terapia ofiar wykorzystania seksualnego). Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne jest świadczony osobom zgłaszającym swoje trudności w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie i wykazującym gotowość do skorzystania z tej formy pomocy. Pomoc psychologiczna w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej jest nieodpłatnie udzielana w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w oparciu o zasadę dobrowolności i motywację osób zainteresowanych. W trakcie spotkania zaprezentowane zostały również cele i założenia projektu systemowego pn. „Reintegracja, Aktywność, Praca. Program na rzecz integracji społeczno-zawodowej w gminie Zabrze”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Beneficjentami projektu jest 370 osób, podlegających wykluczeniu społecznemu, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Wsparcie psychologiczne w ramach projektu udzielane jest poprzez następujące formy: Klub Integracji Społecznej, Treningi kompetencji i umiejętności społecznych, Wsparcie indywidualne i grupowe. W ramach realizowanego projektu zakłada się także udział we wsparciu podnoszącym kluczowe kompetencje o charakterze zawodowym lub umożliwiającym zdobycie nowych kompetencji i umiejętności zawodowych (kursy i szkolenia).

Podsumowując: dzięki wizycie projektowej w Polsce grupa partnerska zdobyła szczegółową wiedzę z zakresu metodologii pracy z indywidualnym klientem. Ponadto, przedstawione zostały narzędzia pracy stosowane przez inne instytucje pomocowe.